అద్దె ఇళ్ల భాగోతం

వి.వి. సీతారామదాసు

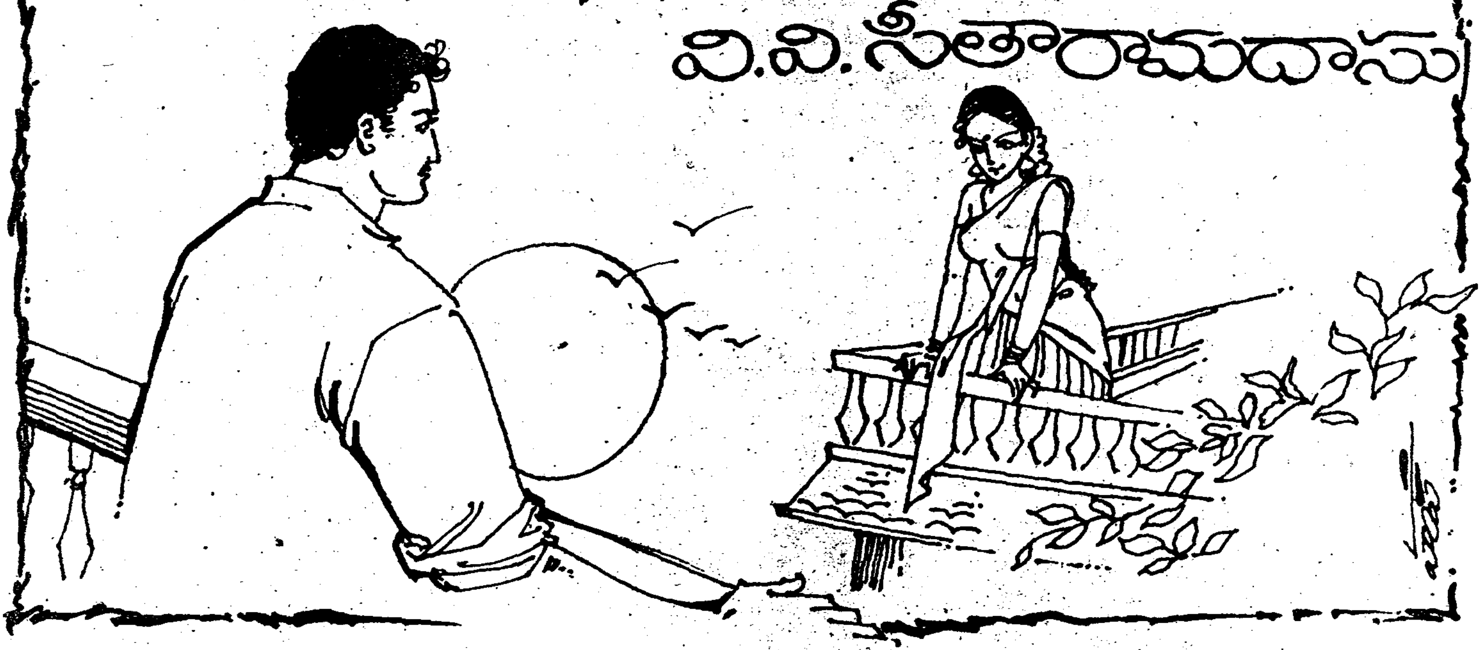

'తెలివితక్కువ వాడు యిల్లు కడితే, తెలివయినవాడు అందులో ఉంటాడు' అని ఒక్క యింగ్లీషు సామెత. ఇది అక్షరాలా నిజం. ఎందుకంటే ఈ రోజుల్లో మధ్యతరగతి పట్టణాల్లో, ఒక మధ్యతరగతి ఇంటికి సుమారు నాలుగు లక్షలవుతుంది. అంటే రూపాయి వడ్డీవేసుకున్నా నెలకు నాలుగవేలు. ఇవికాక రంగులూ, సున్నాలూ, పన్నులూ, మరమ్మత్తులూ, అన్నీ కలిస్తే తడిసి మోపెడవుతుంది. ఆ యిల్లూ, ఆ పరిసరాలూ, ఆ యిరుగు పొరుగువారూ, వాతావరణం యివన్నీ మనకు నచ్చినా, నచ్చకపోయినా, ఎలాటి యిబ్బందులున్నా చచ్చినట్టు పడుండాలి.

ఆ మాత్రం యిల్లు నెలకో రెండు వేలు పారేస్తే ఎక్కడయినా అద్దెకు దొరుకుతుంది. అంటే రెండు వేలు మిగులు. సున్నాలు, రంగులూ, పన్నులూ, మరమ్మతులూ గొడవలేదు. ఇంటాయన వేయించకపోతే, మనమే వేయించి అద్దెలో తగ్గించడమే. లేదా యిల్లు ఖాళీచేసి మరో యింటికి పోవచ్చు. మనకు మరో ఊరు ట్రాన్స్‌ఫరయినా, లేక అదే ఊర్లో మరోచోటుకు ఆఫీసుకు దగ్గరనో, పిల్లల కాలేజీలకు దగ్గరనో, మారాలన్నా సమస్య ఉండదు. అదే స్వంత యిల్లు అయితే ఆ మారడం అంత సులభం కాదు కదా.

ఇవన్నీ ఆలోచించి, తెలివైనవాడిగా మిగిలిపోవాలని కోరుకుంటున్న నన్ను తెలివితక్కువ వాడిగా మార్చాలని, మా ఆవిడతో సహా మా బంధువులందరూ ప్రయత్నాలు చేస్తూనే ఉన్నారు. కానీ నేను లొంగడంలేదు. దీనికి మరొక కారణం కూడా ఉంది. అవి అద్దె యిళ్లలోని అనుభవాలు. వాటిలో రెండు ఉదహరిస్తాను.

ఆంధ్రజ్యోతి, తెలుగు కళా సమితి (న్యూజెర్సీ) రాజ్యలక్ష్మి ఫౌండేషన్ (మద్రాసు) వారి కథల పోటీలో ఎంపికైన కథ

నేను ఈ ఊరికి మొట్టమొదట ట్రాన్స్‌ఫర్ అయి వచ్చినప్పుడు, రామ్‌నగరులో ఒక యిల్లు అద్దెకు తీసుకున్నాను. అద్దె వెయ్యి రూపాయలు. మూడు గదుల డాబా. గదులు రైలు పెట్టెల్లా ఉన్నాయి. గదులు మూడే అయినా మాకు సరిపోతాయి. మేం ఉన్నది ఒక్క మొగుడూ, ఒక్క పెళ్ళామే కదా. వంటగదిలో వండుకొని భోంచేసి, ముందు గదిలో కాసేపు ముచ్చట్లాడుకొని, మధ్యగదిలోని మంచం ఎక్కేయ్యడమే. ఇలా ఒకవారం రోజుల పాటు సాఫీగా గడిచిపోయింది.

ఆరోజు ఉదయం యింకా ఎవరు రాలేదు కదా అని ఊసుపోక డాబా మీదకెళ్ళేను. పిట్టగోడ దగ్గర నిలబడి చుట్టుపక్కలున్న యిళ్లూ, రోడ్డూ అవి చూస్తున్నాను. ఉదయం చల్లటిగాలివీస్తున్నది. అంతా ప్రశాంతంగా ఉంది. మనసుకు ఆహ్లాదంగా వుంది. అలా నేను పరవశిస్తూ ఉండగా.

'ఏమండీ బావగారూ, బాగున్నారా' అన్న పలకరింపు వినపడింది. ఊరి నుంచి మా మరదళ్లెవరయినా వచ్చి పలకరిస్తున్నారేమోనని డాబాపైపు చూసేను. ఎవ్వరూ లేరు. పిట్టగోడ మీద నుంచి తొంగి క్రిందికి చూసేను. మా వాకిట్లోకానీ, రోడ్డుమీదకానీ ఎవ్వరూ లేరు. ఎవరో ముసలమ్మ కూరలబుట్ట నెత్తినపెట్టుకుపోతున్నది. ఆవిడ అలా పలకరించే అవకాశం లేదు. సరేలే. మనకి అయి వుండదులే అని సరిపెట్టుకోబోతూ ఉండగా.

'ఇక్కడ అండి పిలుస్తుంటే. అలా దిక్కులు చూస్తారేంటండీ?' మళ్ళీ వినిపించింది అదే కంఠం. కమ్మని కంఠం. కోకిల కంఠం. అప్పుడు చూశాను పక్కింటి డాబాపైపు సుమారు పాతిక సంవత్సరాల అమ్మాయి నిలబడి వుంది. మనిషి అందంగానే వుంది.ఎక్కడ ఉండవలసినవి అక్కడ, ఏ సైజులో ఉండవలసినవి ఆ సైజులో ఉన్నాయి. కొంచెం

ఖరీదయిన చీరకట్టింది. పెద్దగా ముస్తాబు చేసుకున్నట్టు కనిపించలేదు. అయినా మరొక్కసారి చూడాలనిపించే అందం. నవ్వుతున్న కళ్లతో నన్ను చూస్తున్నది.

'మీరు పిలిచింది నన్నేనా' అని అడగాలనుకుంటున్న సమయంలో వాళ్ల డాబా మెట్లమీద ఎవరో వస్తున్న అలికిడి అయి ఆగిపోయేను. ఒకాయన వచ్చేడు. టి.బి. పేషెంటు తాలూకు అస్థిపంజరంలా ఉన్నాడు. ఒంటిమీద లుంగీ తప్ప మరేమీ లేదు. అదయినా పైకి ఎగగట్టబడి వుంది. సగం బట్టతల. మిగిలిన సగం తలమీద అక్కడక్కడ వెంట్రుకలు రాగిరంగులో ఉన్నాయి. అంతే తలకు రంగురాసి నెల్లాళ్లయినదన్నమాట. కళ్లజోడుకు ఒక పక్క కాడవిరిగిపోతే తాడు కట్టినట్టున్నాడు. అయినా అది ముక్కు మీదికి జారిపోతూనే వుంది.

'ఏమే, పొద్దున్నే ఈ అడ్డగాడిదతో మాటాడడానికి డాబా మీదికి వచ్చేవా? నీకు పొగరెక్కువయ్యిందే. అక్కడ నీకోసం నేను చేసి పెట్టిన టిఫినూ కాఫీ చల్లారిపోతూ ఉంటే, యిక్కడ యీ తలమాసిన వెధవతో ఉసులాడుతూ, సరసాలాడుతూ కూచున్నావా. పద' అంటూ ఆమె చెయ్యి పట్టుకొని బలవంతంగా కిందకు లాక్కుపోయేడు.

ఎవరాయన ఆమె తాతా, తండ్రా, కొంపదీసి ఆమె భర్త కాదుకదా. ఎవరయితే నాకేం. ఈరోజుపొద్దున్న లేవగానే అద్దంలో నా ముఖం నేను చూసుకునవాను. అందుకే ఏమీ చెయ్యక పోయినా యిలా అడ్డగాడిద, తలమాసిన వెధవ అని తిట్లు తిన్నాను. ఇంకెప్పుడు ఈ డాబామీదికి రాకూడదు. ఏదేనా అవసరం ఉంటే మా ఆవిడనే పంపించాలి అనుకుంటూ మెట్లు దిగి కిందికి యింట్లోకి పోయేను.

ఇలా ఒకవారం రోజులు గడిచేయి. ఈవారం రోజులూ ఆ అమ్మాయికాని ఆ ముసలాయన కానీ నాకంటపడలేదు. తరువాత ఒకరోజు సాయంకాలం ఆఫీసు నుంచి వచ్చేక పెరట్లో మొక్కలు ఎండిపోయినట్టున్నాయని బక్కెట్టుతో నీళ్లు పట్టి పోస్తున్నాను. నా ఒంటిమీద నీటి జల్లు కురిసింది.

తలెత్తి ఆకాశంవైపు చూసేను. వర్షంకాదు కదా మేఘాలు కూడా లేవు. సాయంకాలం నీరెండ యింకా వేడిగానే వుంది. మరి ఈ జల్లు ఎక్కడ నుంచి వచ్చిందీ అనుకుంటూ ఉండగా పక్క కాంపౌండులోంచి కిలకిల నవ్వు వినిపించింది. ఆ వైపు చూసేను. ఆ అమ్మాయే పైపుతో మొక్కలకు నీళ్లు పోస్తున్నది. నేనటు చూడగానే 'వ్వె వ్వె వ్వె' అంటూ నాలుక బయటకు పెట్టి వెక్కిరిస్తున్నది.

నిజం చెప్పాలంటే ఆ మొక్కల మధ్య ఆమె వనకన్యలాగా ఉంది. చూసైనా ఆనందిద్దామంటే ఆ ముసలాయన తిట్లు గుర్తుకొచ్చేయి. మళ్లీ యిక్కడకు వచ్చి ఎక్కడ తిట్ల దండకం ప్రారంభిస్తాడోనన్న భయంతో 'అమ్మో! నా మావాన్న నన్ను యిలా బతకనియ్యి' అని చెబుదామనుకుంటూ ఉండగానే

'ఏమే, మళ్లీ ఈ బ్రాహ్మడికోసం యిక్కడ తగలబడ్డావా. ఇంట్లో ఉన్న ఈ మొగుడు నీకు చాలలేదా. రంకు మొగుడు కావలసి వచ్చేడా. నీకు తిమ్మిరి ఎక్కువయ్యిందే. అసలు నిననని కాదు. ఆ దొంగ రాస్కెలుని అనాలి. వాడికాలు చెయ్యి విరిచేస్తే, నీకు బుద్ధివస్తుంది' అన్నాడు. అసలు విషయం ఆయనకు చెబుదామన్న ఉద్దేశంతో.

'అది కాదండీ...' అన్నాను.

'నువ్వు నోరు ముయ్యవయ్యా. నీకు నీ యింట్లో నీ పెళ్లాం ఉందికదా. అయినా నీకు నా పెళ్లాం కూడా కావలసి వచ్చిందా. ఈసారి నువ్వు దీన్ని చూసినట్టు కనిపిస్తే నీ గుడ్లు పీకించేస్తాను జాగ్రత్త!' అంటూ నాకు మరో మాట అడడానికి అవకాశం యివ్వకుండా ఆమెను యింట్లోకి లాక్కుపోయేడు.

ఈ ముసలాడు ఈమెకు భర్తన్నమాట. అతను అనుమానపడడంలో న్యాయం వుంది. అయినా ఇదెక్కడి గొడవ. ఏ పాపమూ ఎరుగని నన్నసమానించడమే కాకనోటికొచ్చినట్టూ తిడుతున్నాడు. ఇక ఈ అమ్మాయికంటా, అతనికంటా పడకూడదు. ఎలాగో తప్పించుకుతిరగాలి. ఈ సంగతి మా ఆవిడకు తెలియనీయకూడదు. అసలే ఆడవాళ్లు అమాయకు చెల్లెళ్లు కదా. అనుకుంటూ ఇంట్లోకి వెళ్లేను.

రోజులు గడుస్తున్నాయి. ఆరోజు ఆదివారం. మస్తుగా భోంచేసి పక్క మీద నడుంవాల్చేను. మా ఆవిడ ముందుగదిలో కూచుని ఏదో పత్రిక చదువుతున్నది. గేటుచప్పుడయింది. ఎవరో వచ్చినట్టుంది. ఎవరా అని అనుకుంటూ ఉండగా.

'బాగున్నారా, అక్కయ్యగారూ' ఆ అమ్మాయి గొంతుక వినిపించింది.

'ఎవరమ్మా మీరు' మా ఆవిడ అడుగుతోంది.

'నా పేరు మాలతి. ఈ పక్క యింట్లో ఉంటున్నాం. మా వారు మునిసిపలు ఆఫీసులో చేసి రిటయిరయ్యేరు.

'మీ నాన్నగారు రిటయిరయ్యేరా' తాను సరిగా వినలేదేమోననుకొని, అడిగింది మా ఆవిడ.

'మా నాన్నగారు కాదు. మా ఆయనే రిటయిరయ్యేరు. నేను ఆయనకు మూడో పెళ్ళాన్ని' సందేహం తీర్చింది అమ్మాయి.

'పాపం. ఆయనకు మొదట యిద్దరు పెళ్ళాలు పోయేరన్నమాట.'

'పోలేదు. ఒకావిడ పాలబ్బాయితోనూ, మరొకావిడ ఈయన దగ్గరే పనిచేసే బంట్రోతుతోనూ లేచిపోయేరు. ఈ ఊళ్ళోనే ఉంటున్నారు. తరవాత ఈయన నన్ను పెళ్లిచేసుకున్నారు. ఎక్కువ కట్నాలివ్వుకోలేని మా వాళ్లు, ఏమీ కట్నం అడగకుండా పెళ్లి చేసుకుంటానన్నాడని యీయనకు కట్టపెట్టేరు.'

'పోనీ మిమ్మల్నయినా సరిగా చూసుకుని, సుఖపెడుతున్నారా'

'చూసుకోవడం, సుఖపెట్టడం అంటే తిండికీ బట్టకూ లోటు లేదు. అసైన యింకేమీ లేదు. రోజూ రకరకాల వంటలు తనే వండిపెడతాడు. కానీ మరే సుఖమూ లేదు. వేరు వేరు పడకలు. ఆయన గదిలో ఆయనా, నా గదిలో నేనూ, పెళ్లయిన యీ అయిదేళ్ల నుంచీ యిలాగే జరుగుతోంది.'

'మీ పెళ్లయి అయిదేళ్లయ్యిందా.'

'ఏం, పెళ్లయి అయిదేళ్లయినా, నువ్వింకా లేచిపోలేదేం అని ఆశ్చర్యంగా అడుగుతున్నారా. లేచిపోదామనే చూస్తున్నాను. సరయిన వారు కనిపించడం లేదు. రోజూ కూరలు తెచ్చే బండబ్బాయి బాగానే వున్నాడు. కానీ వాడికి పెళ్లయి అయిదేళ్లయినా యింకా పిల్లలు లేరట. అందుకే కొంచెం అనుమానంగా ఉంది. సరే ఈరోజు ఆదివారం కదా. బావగారు యింట్లో లేరా?'

'ఏం ఉంటే ఆయనతో లేచిపోదామనుకుంటున్నావా'

'ఛ. ఛ, అలాంటిదేం లేదు. అక్కయ్యగారూ. పక్క పక్క యిళ్లలోనే ఉంటున్నాం కదా అని అయినా లేచిపోవడం ఎందుకు?'

'అంటే లేచిపోకుండానే యిక్కడే ఉండి....'

'అవ్వే అలా చేస్తే అక్కడ మావారూ, ఇక్కడ మీరూ బాధపడరూ. మీరిక్కడ ఒక్కరూ కూర్చున్నారు కదా, ఆయన యింట్లో లేరా అని అడుగుతున్నాను.'

'ఆయన ఇంట్లో ఉంటే, నే నొక్కత్తినీ యిక్కడ కూచోకూడదా'

'కూడదా అంటే నేనేం చెబుతాను. నేనయితే ఆయన యింట్లో ఉన్నంతసేపూ, రాత్రయినా, పగలైనా, బెడ్‌రూమ్‌లో బంధించేసి, ఆయనతో పాటు ఉండి, ఆయనకు రెప్పలేకుండా చేసేదానిని. ఈ వయసులో కాకపోతే ఇంకెప్పుడు అనుభవిస్తాం చెప్పండక్కయ్యగారూ' అంటూ ఆమె యింకా ఏదో చెప్పబోతోంది. మళ్లీ గేటు చప్పుడయింది. ఈసారి ఎవరొచ్చేరు చెప్మా అని నేను అనుకుంటూ ఉండగానే వినపడింది ఆయనగొంతు.

'ఏమే ఈ ముదనష్టపు రంకుమొగుడి కోసం వీడింటికి కూడా వచ్చేశావా. అంతమదం ఎక్కువయ్యిందా నీకు. అయినా వాడికి ముక్కలిరగదంతే కాని, నీకు బుద్ధిరాదే' అంటూ గర్జించాడు.

'అది కాదు తాతయ్యగారూ...' మా ఆవిడ ఏదో సర్ది చెప్పబోయింది.

'ఏమమ్మోయ్. నేను నీకు తాతలాగ కనిపిస్తున్నానా? ఏదో ఆఫీసులో ఎప్పుడూ ఏవో సమస్యల గురించి ఆలోచిస్తూ ఉండడం వల్ల సగం తలబట్టతల అయింది. మిగతా సగం పండిపోయింది. వేగంగా ఉద్యోగం రావాలని మా వాళ్లు మ్యాల్లో

చేర్పించేటప్పుడు పది సంవత్సరాలు వయసు ఎక్కువ వెయ్యడం వల్ల తొందరగా రిటయిరు చేసేశారు. అంతమాత్రం చేత నన్ను తాతయ్యగారూ అని పిలుస్తావా?'

'పోనీ బాబయ్యగారూ అని పిలవనా' మా ఆవిడ రాజీపడబోయింది.

'ఆ పిలుపు మాత్రం ఏం బాగుందీ. ఇది నిన్ను అక్కయ్యా అని పిలుస్తున్నది కదా. అందుచేత మరిదిగారూ అనో, పోనీ అది బాగుండకపోతే బావగారూ అనో పిలువు. అయినా ఇంట్లో నిక్షేపంగా గజ్జల గుర్రంలా పెళ్ళానివి నువ్వు వుండగా, నీ మొగుడికి నా పెళ్ళాం కూడా కావలసి వచ్చిందా. అంతగా మరొకర్తి కావలసివస్తే, చుట్టుపక్కల యిళ్ళల్లో యింతమందికి యిందరు పెళ్ళాలున్నారు కదా. అందులో ఒక్కర్తీ పనికిరాలేదా?'

'అచ్చే మా వారలాంటివారు కాదండీ' దృఢ విశ్వాసంతో చెప్పింది మా ఆవిడ. ఆఖరిసారిగా చెబుతున్నాను. ఇక మీదటి యిది నీ మొగుడివైపు చూసినా, వాడు దీనివైపు చూసినా నీ మొగుడిని నరికిపోగులు పెట్టించేస్తాను. ఈ వీధిల రౌడీలందరూ నా చేతిలోనే ఉన్నారు. జాగ్రత్త. వదలే. అక్కడ నీ కోసం జిలేబీలూ, ఆవడలూ చేసి పెట్టేను. మెక్కుదువుగాని' అంటూ ఆ అమ్మాయిని లాక్కుపోయేదు.

మా ఆవిడ భళ్లున తలుపేసి, గుడ్లనీరు కక్కుకుంటూ వచ్చి నా గుండెలమీద వాలిపోయింది. నన్ననుమానిస్తున్నదేమో అన్న భయంతో.

'చిట్టీ, నా సంగతి నీకు తెలుసుగా' అన్నాను జంకుతూ.

'ఛ, ఛ. మిమ్మల్ని నేననుమానించడం లేదండీ. ఇలాంటి మూర్ఖుల యింటిపక్కనుండడం కష్టమండీ. ఇదేమీ మన స్వంత యిల్లు కాదుకదా. మరో అద్దె యిల్లు చూడండీ!

'అలాగే. రేపు కృష్ణనగరులో ఒక అద్దె యిల్లు చూస్తాములే' భరోసా యిచ్చేను.

మర్నాడే కృష్ణనగరులోని మరో అద్దె యింటికి మారిపోయేం. ఆ మూర్ఖుల బారినుంచి మమ్మల్ని మేం రక్షించుకోగలిగాం. అదే స్వంత యిల్లు అయితే సాధ్యపడేదా. జీవితాంతం ఆ నరకాన్ని అనుభవించవలసిందే కదా.

* * * *

కృష్ణనగరులో యిల్లు కూడా చాలా బాగుంది. మేడమీద యింటిలో ఒక పోర్షను. రెండో వాటాలో వేరే కుటుంబం ఉన్నారు. ఆయన ఏదో బట్టల కొట్టులో పనిచేస్తాడట. ముగ్గురు పిల్లలు. వాళ్ళు మా ఆవిడని అక్కా, అక్కా అని పిలుస్తూ మా ఆవిడ వాళ్ళమ్మగారిని పిన్నిగారూ, పిన్నిగారూ అని పిలుస్తూ, చనువుగా ఉంటుంది. ఆవిడ మాత్రం నన్ను చూసినప్పుడల్లా 'అయ్యో! అల్లుడుగారున్నారు' అంటూ కొత్త పెళ్ళికూతురులా, సిగ్గుతో తప్పించుకు తిరుగుతుంది.

రోజులు గడిచిపోతున్నాయి. ఒకరోజు ఉదయం బద్ధకంగా ఉండి పక్కమీద నుండి లేవకుండా కళ్ళు మూసుకుని పడుకున్నాను. కాలింగుబెల్లు మ్రోగింది. మా ఆవిడ వెళ్ళి తలుపుతీసింది.

'ఏమమ్మాయ్. మీ కాఫీలయిపోయినయా' అంటూ పక్కింటి పిన్నిగారు లోపలికొచ్చింది.

'ఇంకా కాలేదు పిన్నిగారూ. కాఫీ కలిపి అక్కడుంచేను. బ్రష్షుచేసుకునేందుకు వెళుతున్నాను. మీ అల్లుడుగారు యింకా లేవలేదు' మా ఆవిడ వివరాలన్నీ యిచ్చేసింది.

'అలాగా, సరే ఓ మూడు గ్లాసుల కాఫీ అప్పియ్యవమ్మా మళ్ళీ ఎప్పుడయినా తీర్చేస్తాను. మీ గిన్నెలోనే యియ్యిలే. గిన్నె తర్వాత పంపించేస్తాను' అన్నదావిడ.

'మూడు చెంచాల కాఫీపొడి అప్పుకావాలా' మా ఆవిడ తాను సరిగ్గా వినలేదేమోనని సందేహం తీర్చుకోవడానికి అడిగింది.

'కాఫీ పొడి కాదమ్మా. కాఫీ, కాఫీ. ఇంట్ల పాలూ, పంచదార కూడా నిండుకున్నాయి. ఇంత పొద్దున్నే వాటికోసం మళ్ళీ వేరే ఎవరింటికెళతాను. మీ బాబాయిగారు అర్జంటుగా కాఫీ తాగి బయటకెళ్ళాలి' విశదీకరించింది పిన్నిగారు.

మా ఆవిడకు నోట మాటరాలేదు. ఏమీ అనలేక అక్కడ కలిపి ఉంచిన కాఫీ అలాగే ఆ గిన్నెతోనే యిచ్చేసి, మళ్ళీ మా కోసం పొయ్యిమీద నీళ్ళు పడేసి నన్ను లేపి 'ఏమండీ, అర్జంటుగా బయటకెళ్ళి ఒక పాలపేకెట్టు తీసుకురండీ' అంటూ పురమాయించింది. సంగతంతా చూస్తున్నాను కనుక ఎందుకు అని ప్రశ్నించకుండా బయటికి బయలుదేరాను.

ఇలా రోజుకు మూడు నాలుగుసార్లు వచ్చి ఏవైనా వస్తువులో, దినుసులో వంటకాలో అప్పు అని తీసుకుపోతూ ఉండేవారు. అంతేకాదు. కుర్చీలో, దిళ్ళూ, చీపుళ్లూ, చేటలూ, చెంబులూ, గ్లాసులో, యిలా అన్నీ ఎరువు అని అడిగి తీసుకుపోతూ ఉండేవారు. కానీ ఎప్పుడూ ఏదీ తిరిగి తెచ్చి యివ్వడం అన్న మాటలేదు. దినుసులూ, వంటకాలూ వదిలేసుకొని, కుర్చీలు, గ్లాసులూ లాంటివి మాత్రం మేమే వెళ్ళి అడిగి తిరిగి తెచ్చుకొనేవాళ్ళం. ఒక్కొక్కసారి అవి పూర్తిగా పాడయిపోయి వచ్చేవి. మా ఆవిడకి మొహమాటం వల్ల, లేదు, కాదు, కూడదు అనలేకపోయేది.

వారం రోజుల తర్వాత ఒకనాడు ఉదయం తొమ్మిది గంటలకు వాళ్ళబ్బాయి, ఒక అరకేజీ హార్లిక్సు సీసా తెచ్చి

'అక్కయ్యా! మా అమ్మ ఈ సీసా నిండా హార్లిక్సు పొడరుగానీ, బోర్నవీటా గుండ కానీ యిమ్మన్నది. ఈ సారెప్పుడయినా మేం కొనుక్కుంటే మీ అప్పుతీర్చేస్తాం' అన్నాడు.

'మా యింట్లో కూడా నిండుకుంది బాబూ. రెండూ లేవు. నేనింకా ఈరోజు సాయంకాలం తీసుకురమ్మని మీ బావగారికి చెబుదామనుకుంటున్నాను' అన్నది మా ఆవిడ.'

'ఏంటీ, ఈరోజు యింకా యిరవయ్యో తారీకే. నెల్లాళ్ళకు సరిపడా తెచ్చుకున్న సామానులు యిరవయ్యో తేదీకే అయిపోతాయా' అంటూ బుగ్గలు నొక్కుకుంటూ వచ్చేరు పిన్నిగారు.

'ఈసారి సామాన్లన్నీ నెలకు సరిపడా తెచ్చుకోలేదు పిన్నిగారూ. కొంచెం డబ్బుకిబ్బందిగా ఉంటే తరువాత చూసుకో వచ్చు అని కొంచెం కొంచెం తెచ్చుకున్నాం' మా ఆవిడ సంజాయిషీ యిచ్చింది.

'ఇది మరీ బాగుందమ్మా. ఇల్లన్న తర్వాత, నెల్లాళ్లకు సరిపడడమేకాక యిరుగు పొరుగువాళ్ళ అవసరాలకి అప్పు యివ్వడానికి కూడా సరిపోయినట్టు సామానులు తెచ్చుకోవాలిగాని, యిలా చాలీచాలనట్టు తెచ్చుకుంటే ఎలా, నెలకు అయిదువేలు జీతం అంటారు కదా. సామానులు తెచ్చుకోవడానికి ఎందుకంత బాధ' కోపంగా అడిగింది పిన్నిగారు.

'చెప్పానుగా పిన్నిగారూ. ఏదో అనుకోని ఖర్చు వచ్చింది. ఈ నెల ఎలాగైనా గడుపుకుందామని కొంచెం కొంచెం తెచ్చుకున్నాం.'

'మీరు గడుపుకుంటారు సరే, మరి యిరుగు పొరుగువారి సంగతి కొంచెం అయినా ఆలోచించేరా. మనం ఉంటున్నది మనుషుల మధ్య. అడవిలో జంతువుల మధ్యకాదు. ఒకరి అవసరాలు మరొకరు పట్టించుకోకపోతే ఏం బాగుంటుంది. మీరు అప్పు యిస్తారు కదా అన్న గట్టినమ్మకంతో మేం కొన్ని తెచ్చుకోవడం మానేశాం. ఇప్పుడెలాగ?' దబాయింపుగా అడిగింది పిన్నిగారు.

'మీకెప్పుడేం అవసరం వస్తుందో, ఏం అప్పు అడుగుతారో మాకెలా తెలుస్తుంది పిన్నిగారూ' తన తప్పులేదని సమర్థించుకోబోయింది మా ఆవిడ.

'సరే యిక నుంచి మీరు నెలసరి సామానులు తెచ్చుకున్నప్పుడు మాకు చెప్పండి. ఆ నెలలో మేం ఏమేం అప్పు అడగదలుచుకున్నామో లిస్టు రాసి యిస్తాను. మీ సామానులతో పాటు ఇవికూడా తెచ్చుకొని ఉంచుకుంటే మాకు అప్పు యివ్వడానికి మీరు యిబ్బంది పడనవసరం ఉండదు. తెలిసిందా. పదరా, బుజ్జీ. పక్కింటి పార్వతమ్మ అత్తయ్యగారిని అడిగి తీసుకురా' అంటూ అబ్బాయిని తీసుకుని కోపంగా బయటకు వెళ్ళిపోయింది పిన్నిగారు.

నోటమాట రాక యిద్దరమూ కొంతసేపు అలాగే ఉండిపోయిం.

మరికొన్ని రోజులు గడిచేయి. ఆరోజు శ్రావణ శుక్రవారం. సాయంకాలం ఆఫీసు నుంచి వచ్చి కాఫీ తాగుతూ, పేపరు చూస్తున్నాను. మా ఆవిడ గులాబీ రంగు చీరా జాకట్టూ వేసుకొని, తలలో గులాబీ పూలు పెట్టుకొని అచ్చం గులాబీ పువ్వులా తయారయి పేరంటానికి బయలుదేరింది. ఇంతలో కాలింగుబెల్లు మోగితే వెళ్ళి తలుపుతీసింది. ఎదు

రూ వచ్చేయాయ్యాయి.

'అయ్యో! అక్కా! ఆ చీర నువ్వు కట్టేసుకున్నావా' దిగులుగా అడిగింది.

'ఏమమ్మా నేను కట్టుకుంటే ఏమయ్యింది' ఆశ్చర్యంగా అడిగింది మా ఆవిడ.

'మా అమ్మకు ఆ రెండు జబ్బు ఉంది కాన్నీ, చీరా అలా చేసుకుని తేరు. మొన్న మీ చీరలాలో యీ చీర చూసిందట. అందుకే ఆ చీర, దీనికి చేసుకుని అలా, అక్కా యిస్తే యీ అయిదు వారాలూ పేరంటం అయిపోయిన తర్వాత తిరిగి యిచ్చేస్తానంది. అప్పుడు నువ్వు, ఉతుక్కుని, లాండ్రీ చేసుకునో, డ్రై వాషు చేయించుకొని కట్టుకోవచ్చు. తొందరగా యిచ్చెయ్యక్కా'.

'ఉతుకుతారా, కట్టుకుంటారా, మీ అమ్మ' ఆశ్చర్యం మళ్లీ ఉరకలువేసింది.

'లేకపోతే, ఒకోక్క పేరంటం నుంచి రాగానే వెళ్లిపోయే ఏ చీర అప్పేసి యిచ్చెయ్యాలా? అన్యాయం న్యాయం లేదా?'

'న్యాయం లేక కాదమ్మా. చీరలూ, లంగాలూ, జాకెట్లూ ఎవరూ ఎరువూ అడగరు, యివ్వరు, పుచ్చుకోరు.'

'ఏం యిస్తే అరిగిపోతాయా, తరిగిపోతాయా, కొట్టుకుపోతాయా?'

'అలా అని కాదు. బట్టలు పాడయిపోతాయి. జాగ్రత్తగా వాడకపోతే, మరకలు పడడం, చిరగడం లాంటివి జరుగుతాయి కదా. అందుకే ఎవరూ యివ్వరు'

'మరకలు పడితే సబ్బుతో ఉతుక్కోవచ్చు. డ్రైక్లీను చేయించుకోవచ్చు' ఇక చిరగడం అంటారా. పాతవే చిరుగుతాయి. ఈ జీవితాలే శాశ్వతం కాదు. ఒకోక్క మనుషులు రేపుంటారో లేరో తెలియదు. పోని ఆ బట్టలు చిరగకుండా ఉంటే ఎవరైనా వచ్చేప్పుడు తమతో తీసుకుపోతారా' వేదాంతం బోధించసాగింది అమ్మాయి.

'తీసుకుపోలేరు కాదు. ఉన్నన్నాళ్లూ సరదాగా అనుభవించాలని అనుకుంటాం కదా'

'ఏం యిచ్చిన వాళ్లకు అలాంటి సరదాలుండవా, ఆ సరదాలు మీ సరదాల లాటివి కాదా. ఏదో భయపడుతూ నాలుగు డబ్బులిచ్చేదు కదా అవి నిమ్మకాయ్ల సరదాల గురించి పట్టించుకోవడం మానెయ్యండమ్మా. ఒకరు బట్టలిస్తే బట్టలు ఒడవుతాయి అంటారు కదా. ఎవరెవరు ఎలా ఉంటారో ఎవరికీ తెలియదు' వేదాంతంతో పాటు ఆవేశం కూడా కలిపింది అమ్మాయి.

'పోనీయమ్మా! అలా, ఇవ్వా మాటలన్నీ ఎందుకు. ఇంతకీ యివాళ చీర నేను కట్టేసుకున్నాను కదా' ఎలాగయినా యీ గొడవ ముగించాలని మా ఆవిడ తాపత్రయం.

'మరేం ఫరవాలేదు. ఆ చీర యిప్పేసి నాకిచ్చేసి మరో చీర కట్టుకో అక్కయ్యా! త్వరగా యియ్యి. అవతల పేరంటానికి టయిము అయిపోతున్నది. ఎన్నో ఇళ్లకు వెళ్లి రావాలి' తొందరపెట్టసాగింది అమ్మాయి.

'ఈ చీరంటే నాకు చాలా యిష్టం. నేను కూడా ఎన్నో యిళ్లకు పేరంటానికి వెళ్లాలమ్మా అందుకే సరదాపడి కట్టుకున్నాను.'

'ఈ చీర నీ దగ్గరే ఉంటుంది కదా. ఈరోజు కాకపోతే, రేపు, రేపు కాకపోతే ఎల్లుండి, ఎప్పుడయినా నువ్వు కట్టుకోవచ్చు. ఈరోజుకి మాత్రం యిప్పేసి యిచ్చెయ్యి అక్కయ్యా! ప్లీజ్'

'నేను సరదాపడి కట్టుకున్నానని చెబుతున్నాను కదమ్మా'

'పోనీ అయిదు వారాలూ అక్కరలేదు. ఈ ఒక్క రోజుకీ యియ్యి. రాత్రిరాగానే తిరిగి యిచ్చేస్తాం' రేపు నువ్వే జాగ్రత్తగా ఉతుక్కుని కట్టుకుందువు గాని' రాజీమార్గం చూపించింది.

'చూడమ్మా లతా. అప్పుగా గానీ, ఎరువుగా గానీ అడగవలసిన వస్తువులుంటాయి. అడగరాని వస్తువులలుంటాయి. ఎవరయినా తమ అవసరాలకు సరిపోగా యింకా మిగిలితేనే అప్పుగా గానీ, ఎరువుగా గానీ యిస్తారు. తమ అవసరాలూ, సరదాలూ మానుకొని ఎవరూ యివ్వరు. అలా యివ్వవలసినదని ఎవరినీ అడగకూడదు' చిన్న హితబోధ చేయడానికి ప్రయత్నించింది మా ఆవిడ.

'ఆ మాత్రం మాకూ తెలుసులే. అసలు మా నాన్న అడగవద్దని చెపుతున్నా, వినిపించుకోకుండా వచ్చి అడగడం నాదే బుద్ధితక్కువ'

'చూశావా. మీ నాన్నగారికి మంచీ, చెడూ, సాధక బాధకాలూ తెలుసు, అందుచేతే అడగవద్దన్నారు' మా ఆవిడ వాళ్ల నాన్నగారిని మెచ్చుకుంది.

'మంచీ చెడ్డ గురించి కాదు. ఆ అమ్మాయికి ఏం జబ్బులున్నాయో, ఆవిడ చీరకట్టుకుంటే నీకూ అవి అంటుతుంటాయి. అందుచేత అడగవద్దు అన్నారు. నేనే వినలేదు. బుద్ధి తక్కువదాన్ని' అంటూ విసురుగా బయటకు వెళ్లిపోయిందా అమ్మాయి.

'ఏమండీ. మీరు కోపగించుకోకుండా మరెక్కడయినా మరో అద్దెయిల్లు చూడండీ. వెళ్లిపోదాం. యీ యింట్లలో ఉండలేకపోతున్నాం. రోజురోజుకీ బాధ భరించలేకపోతున్నాం' అంటూ ఏడుపు గొంతుతో వచ్చి వాలిపోయింది మా చిట్టి.

శాయీనగరులో మరో అద్దె యిల్లు కుదిరింది. మారిపోయేం. ఈ అప్పుల బాధ నుంచి తప్పించుకోగలిగేం. అదే స్వంత యిల్లు అయితే యిలా తప్పించుకోవడం సాధ్యం అయ్యేదా. ఎన్ని బాధలయినా భరిస్తూ పడి ఉండాల్సిందే కదా.

ఇప్పటికయినా ఒప్పుకుంటారా. నేను తెలివయిన వాడినని.

○

మ ధ న

అలనాడు
క్షీరార్ణవమథనం అంటూ
జరిగిందో లేదో కాని-
సిరితళుకూ, వెన్నెలవెలుగూ,
కరులూ, హరులూ, రత్నరాసులూ
కోరినవిచ్చే గోవూ, తరువూ
ఊహాతీత విశిష్టార్థములన్నీ
లభ్యమయినవో లేదో కాని-
విషధరుకరుణను, విష్ణుని మాయను
అమృతోత్పాదనమంటూ జరిగి
అమరత్వమే అబ్బినదో లేదో కాని-

అద్యతన
భవసాగరతరణరణంలో
బ్రతుకే తలమున్కల యాతన కాగా,
కనీసపు కోర్కెలు తీరుట లేదే!
గొంతెమ కోర్కెలు తీరుట దబ్బర!!
ఏ మూలో, ఎచటో సిరివెన్నెలలున్నా,
మామూలిట ఇక్కట్లే, ఇరులే!
ఈ హాలాహలనైరాశ్యతమస్సు లయించే,
జ్యోతిర్మయ అమృతోత్సాహము నిచ్చే
హరిహరులెవరూ కనరారే!

(తెలుగు కేలండర్ తిరగేస్తూ ఉంటే,
నవంబర్‌నెల-కార్తికమాసంలో-27న
క్షీరాబ్ధిద్వాదశి అని ఉంది. ఆనాడు క్షీరసాగర
మథనం జరిగిందని ప్రతీతి).

-జి. వి. ఆర్. కె. శర్మ
బోస్టన్, మాసచూసెట్స్

సంతోష గానం

కదిలే నీ కనుపాపలో
నారూపు మెరిసింది
విరిసిన నా చిరు నవ్వులలో
నీ అనురాగం కురిసింది
తడబడు నీ మాటలలో
నీ కోరిక తెలిసింది
ఎడనెడ కలసిన మన
చూపులలో వెన్నెల
విరిసింది.